

DO ŠKOLY PO VLASTNÝCH – ZŠ ROVINKA

Zhrnutie výsledkov aktivít a návrhy možných opatrení

Projekt LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia (LIFE18 IPE/SK/000010) podporila Európska únia v rámci programu LIFE.

Projekt je spolufinancovaný z prostriedkov štátneho rozpočtu SR prostredníctvom MŽP SR.

Obsah

Informácie o škole	3
Základná škola Rovinka	3
Analýza súčasného stavu	4
Výsledky dotazníkového prieskumu	4
Ako ďaleko je príliš ďaleko?	4
Rodičia verzus realita	8
Deti na prechode, rodičia za volantom	9
Rodičia vedia najlepšie... Ale čo na to deti?	11
Bicykel v srdci, auto v realite	12
Auto ako prvá voľba	12
Výsledky sčítania dopravy	13
Ciele školského plánu mobility	14
Návrhy opatrení	15
Dopravné a infraštruktúrne opatrenia	15
Bezpečná a dobre prepojená drop-off zóna	15
Prehľadný priestor pred školou	15
Alternatíva pre státie na chodníku a cyklochodníku priamo pred školou	16
Priebežný chodník	16
Bezpečnejšie priechody vďaka asistentom	17
Osvetové a výchovné opatrenia	18
Vzdelávacie aktivity pre žiakov	18

Týždeň pešej chôdze / Dni bez auta	18
Informačné kampane pre rodičov	18
Zapojenie komunity a rodičov	19
Spolupráca s obcou a médiami	19
Čo ďalej?	20
Harmonogram realizácie opatrení	20
Hodnotenie úspešnosti	21

Informácie o škole

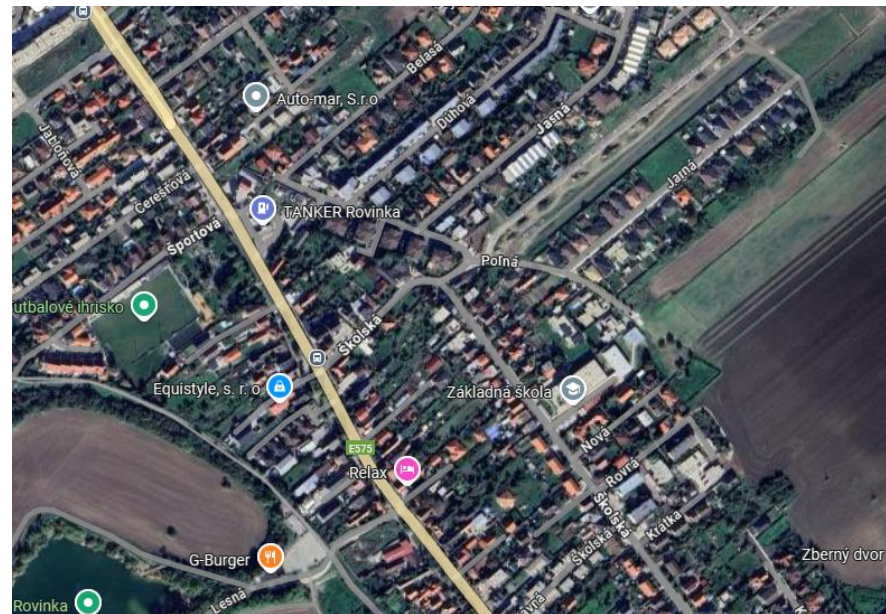
Základná škola Rovinka

Školská 266/29, 900 41 Rovinka

<https://zsrovinka.sk/>

Základná škola Rovinka sa nachádza v dynamicky sa rozvíjajúcej obci Rovinka v okrese Senec, približne **10 km juhovýchodne od Bratislavy**. Škola patrí medzi moderné a progresívne vzdelávacie inštitúcie, ktoré reflektujú rastúce nároky na vzdelávanie a infraštruktúru. ZŠ v súčasnosti poskytuje vzdelávanie **539 žiakom v 24 triedach v dvoch budovách** asi 700 metrov vzdialených pešou chôdzou. Počas vyučovania je **v dvoch budovách školy** k dispozícii 24 moderne vybavených tried, 3 odborné učebne, dielňa, knižnica a priľahlý vonkajší areál. Okrem dôrazu na proces výchovy a vzdelávania a komplexný rozvoj osobnosti žiakov sa aktívne prostredníctvom rôznych inštitúcií škola zapája do života obce a okolia. Odbornú a kvalifikovanú výučbu zabezpečuje aktuálne **54 pedagogických zamestnancov a 11 technicko-hospodárskych zamestnancov**.

Maximálna vzdialenosť od okraja obce do školy je **menej ako 2 km**. Umiestnenie školy v centrálnej časti Rovinky znamená, **že väčšina žiakov má školu v dostupnej pešej vzdialenosti**. Avšak špecifickým problémom Rovinky je jej rozdelenie na „novú“ a „starú“ časť, medzi ktorými **chýba potrebná infraštruktúra pre bezpečnú dochádzanie na bicykli či peši**. Obcou prechádza veľmi **frekventovaná cesta I. triedy I/63**, na ktorej sa nachádzajú štyri priechody pre chodcov, z čoho dva sú vybavené dopravnými semaforami. Samotný areál ZŠ Rovinka sídli na Školskej ulici v celkovej dĺžke 818 m, ktorá bola v roku 2023 po rozsiahlej rekonštrukcii zjednosmernená, s vjazdom od Poľnej ulice a výjazdom na Železničnú ulicu. Na vozovke bol vybudovaný cyklopruh a chodník pre chodcov.

Obrázok 1 Umiestnenie ZŠ Rovinka

Analýza súčasného stavu

V rámci prípravy Školského plánu mobility sme na škole **zrealizovali viacero aktivít** s cieľom získať podrobné údaje o súčasnom stave dochádzania žiakov do školy a o dopravnej situácii v okolí školy. Samotná škola sa už niekoľko rokov aktívne zúčastňuje kampane „Do školy na bicykli“, vďaka ktorej sa podarilo vybaviť areál novými cyklostojanmi.

Jednou z kľúčových aktivít bol **dotazník**, ktorý sme distribuovali medzi **žiakov, učiteľov a zamestnancov školy**. Dotazník sa zameriaval na preferovaný spôsob dopravy, dôvody voľby konkrétneho spôsobu dochádzania a vnímanie bezpečnosti v okolí školy. Okrem dotazníka sme vykonali aj **sčítanie dopravy pred školou počas ranného príchodu žiakov**. Sledovali sme, koľko detí prichádza do školy autom, pešo alebo na bicykli. Výsledky nám poskytli reálny obraz o dopravnej situácii a o dopadoch individuálnej automobilovej dopravy na bezpečnosť a ovzdušie v okolí školy.

Pre lepšie pochopenie možností aktívnej mobility sme zorganizovali aj **Týždeň pešej chôdze (september 2024)**. Cieľom bolo zistiť, koľko detí by bolo ochotných pravidelne dochádzať pešo alebo na bicykli, ak by na to boli vytvorené bezpečné a komfortné podmienky. Táto aktivita nám ukázala, že **veľká časť žiakov má záujem o aktívne dochádzanie**, ak sa zlepší dopravná infraštruktúra a bezpečnosť v okolí školy.

Všetky tieto aktivity nám poskytli cenné údaje o dopravných návykoch, rizikových miestach a možnostiach na zlepšenie, ktoré sú základom pre návrh efektívnych opatrení v školskom pláne mobility

Výsledky dotazníkového prieskumu

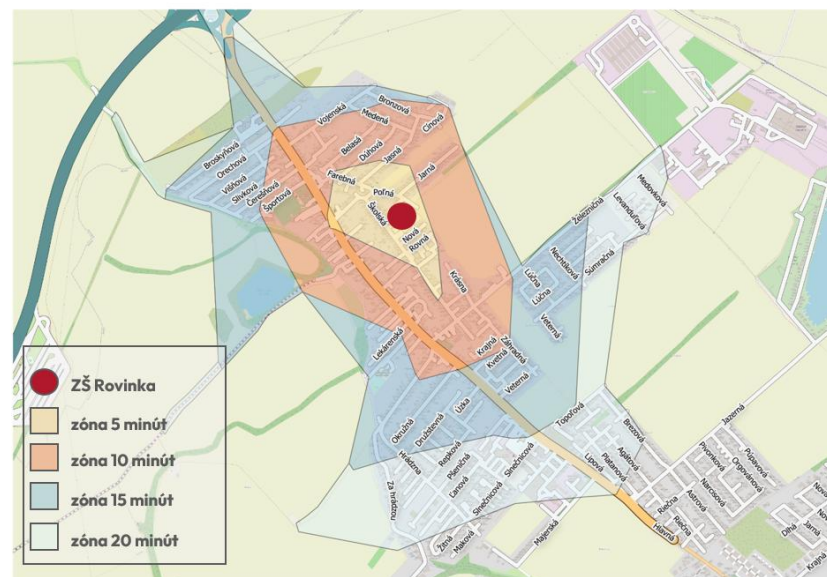
Do dotazníkového prieskumu, ktorý bol realizovaný v júni 2024 sa zapojilo 249 žiakov a žiačok, 198 rodičov a 29 zamestnancov a zamestnankýň. Zo žiakov sa podarilo zachytiť najmä staršie ročníky, od detí 1. a 2. ročníka nemáme žiadne odpovede. Naopak pri odpovediach z rodičovského

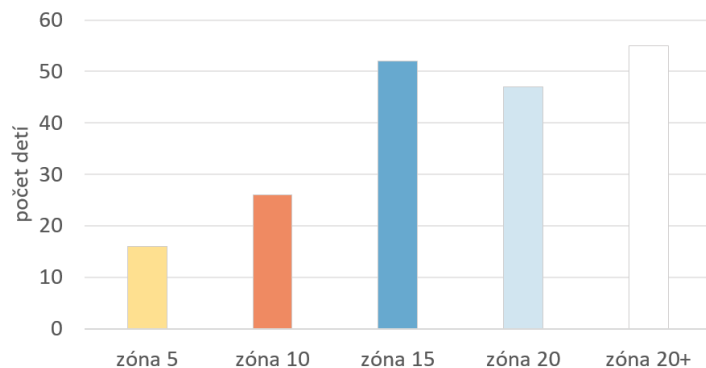
dotazníka, gro odpovedí je z nižších ročníkov (1. až 4. ročník). Chýbajúce údaje môžu prispievať k menším nezrovnalostiam.

Ako ďaleko je príliš ďaleko?

Mapa izochrón jasne ukazuje, že **väčšina žiakov** býva v **pešej dostupnosti do 20 minút** od školy, pričom najväčšia koncentrácia detí je v zóne do 15 minút. Táto vzdialenosť je ideálna pre aktívne dochádzanie pešo alebo na bicykli, čo naznačuje značný potenciál na zlepšenie dopravného správania v tejto oblasti. Zaujímavým faktom je, že v zóne do 5 minút, ktorá by mala byť najvhodnejšia na pešiu chôdzu, dochádza pomerne málo detí. To môže naznačovať **existenciu bariér v infraštruktúre**, ako sú nebezpečné priechody, nedostatok chodníkov, nedostatočná šírka existujúcich chodníkov alebo vysoká hustota dopravy v bezprostrednom okolí školy.

ROZDELENIE ZÓN PODĽA PEŠEJ VZDIALENOSTI BYDLISKA OD ZŠ ROVINKA (IZOCHRÓNY)

Graf počtu dochádzajúcich detí podľa vzdialenosti potvrdzuje, že **najviac žiakov dochádza zo zóny do 15 minút** (približne 50 detí), čo je jasný signál, že v tejto zóne by sa mali sústrediť opatrenia na zlepšenie bezpečnosti a infraštruktúry pre aktívnu mobilitu. Vyšší počet detí (okolo 45) však dochádza aj zo zóny do 20 minút, čo naznačuje, že táto vzdialenosť je stále vnímaná ako schodná na pešiu chôdzu alebo bicykel. Pozoruhodné je, že aj zo vzdialenosti nad 20 minút dochádza približne 50 detí, čo naznačuje závislosť na automobilovej doprave.

🔗 Kľúčové zistenia a odporúčania:

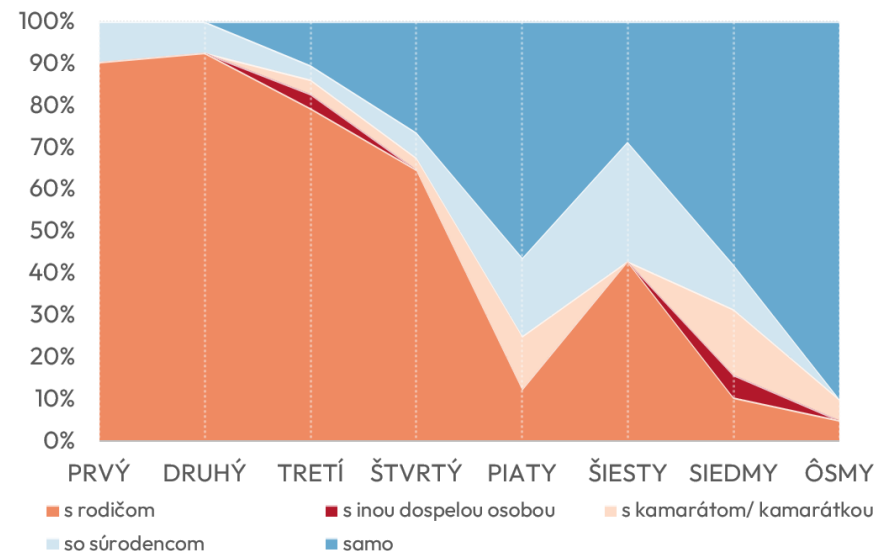
Väčšina detí býva v pešej dostupnosti do 20 minút, čo je ideálna vzdialenosť na aktívne dochádzanie.

Nízky podiel detí dochádzajúcich z 5-minútovej zóny naznačuje, že existujú problémy s bezpečnosťou alebo kvalitou infraštruktúry v bezprostrednej blízkosti školy.

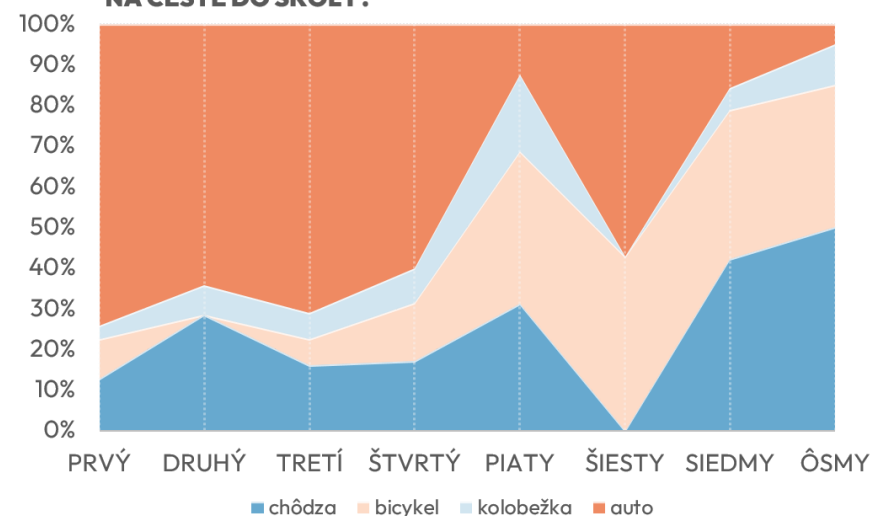
Vysoký počet detí z 20+ minútovej zóny poukazuje na potrebu zlepšenia prístupu verejnej dopravy alebo cykloinfraštruktúry.

Najväčší potenciál na zvýšenie aktívnej mobility je v zóne do 15 minút – tu by mali smerovať opatrenia na zlepšenie chodníkov, priechodov a cyklotrás.

VAŠE DIEŤA DO ŠKOLY CHODÍ NAJČASTEJŠIE:

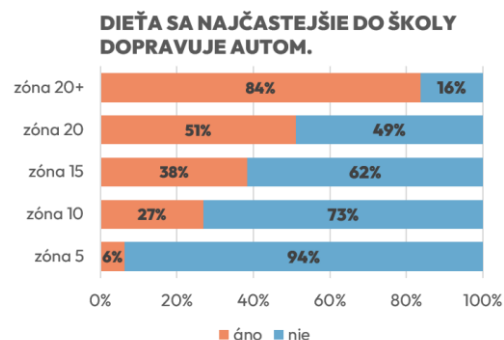

AKÝ SPÔSOB DOPRAVY POUŽÍVAJÚ VAŠE DETI NAJČASTEJŠIE NA CESTE DO ŠKOLY?

Vidíme, že deti z prvého a druhého ročníka chodia do školy **výlučne v sprievode inej osoby**. Podiel takýchto detí sa však zvyšuje so zvyšujúcim sa ročníkom. V ôsmom ročníku už je podiel detí, ktoré do školy idú v sprievode rodiča **minimálny**.

Čím sú deti staršie, tým viac na ceste do školy využívajú **aktívne formy dopravy**. Autom do školy dochádza 74% prváčok a prvákov no iba 5% detí z 8. ročníka. Môžeme si tiež všimnúť, že jazda na bicykli či kolobežke je populárnejšia než pešia chôdza. To môže byť spôsobené územným rozložením obce.

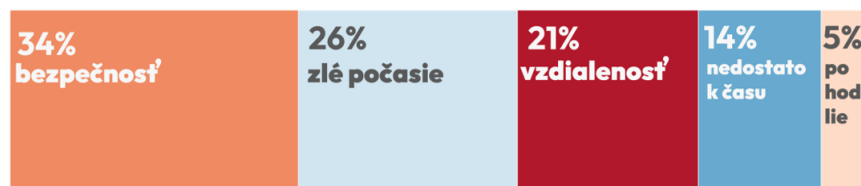
Hoci až 74% detí býva v pešej vzdialenosti do školy (do 20 minút) až **50% rodičov** uvádza, že ich deti využívajú auto ako najčastejší spôsob dopravy na ceste do školy. Je zrejmé, že ak už dieťa do školy chodí autom tak je to **každý deň**.

Až 47% detí, ktoré dochádzajú do školy autom je zo zóny 20+. Vďaka priestorovému rozloženiu Rovinky to však nemusí nutne znamenať že nebývajú v obci.

**AK VAŠE DETI CHODIA DO ŠKOLY AUTOM, AKÉ SÚ HLAVNÉ
DÔVODY K VOĽBE TOHTO DOPRAVNÉHO PROSTRIEDKU?**

Napriek tomu, **vzdialenosť** ako dôvod prečo rodičia volia auto ako dopravný prostriedok na cestu do školy, **je až na treťom mieste**. Ako hlavný dôvod rodičia uvideli **bezpečnosť**.

Následne sme sa preto pýtali ktoré miesta v obci a v okolí školy rodičia považujú za nebezpečné a prečo. Najčastejšie zaznievala odpoveď **Hlavná cesta**. Okrem toho, že ide o exponovanú cestu I. triedy vodiči tu **jazdia rýchlo a neohľaduplne**. Ako problém rodičia tiež vnímajú riešenie priechodov pre chodcov. Na dopytových semaforoch vodiči často **prejdú na červenú** a na priechodoch bez svetelnej signalizácie často **nezastavia**. Taktiež bola skloňovaná aj Železničná ulica, kde je **úzky chodník** a vysoká frekvencia prejazdu nákladných áut. Ďalším z vypuklých problémov je **chýbajúci chodník a cyklochodník** medzi novšou časťou obce a tou časťou v ktorej sa nachádza škola.

„Ak moje dieťa pôjde do školy pešo alebo na bicykli, musí ísť dvakrát cez hlavnú cestu, z toho jedenkrát cez prechod, ktorý nemá svetelnú signalizáciu, čo vzhľadom na dopravnú situáciu ráno na hlavnej ceste je dosť nebezpečné.“

„Autá niekoľko krát ignorujú červenú na semafore. Taktiež dcéra prechádza cez prechod pre chodcov kde mám strach, aby autá skutočne zastavili, aby nebola nepozorná a auto si všimla... na tom prechode sa už stalo niekoľko smrteľných nehôd.“

Deti zo zóny do 5 minút už aktívne dochádzajú pešo – podpora bezpečných priechodov a chodníkov by mohla

zvýšiť ich podiel.

🔑 Kľúčové zistenia:

Päťkrát týždenne dochádza autom až 60 % detí – je potrebné cielene motivovať rodičov k zmene návykov.

Starší žiaci častejšie využívajú bicykel – to naznačuje, že vybudovanie bezpečných cyklotrás by mohlo výrazne podporiť aktívnu mobilitu.

Rodičia verzus realita

AKÝ SPÔSOB DOPRAVY POUŽÍVAJÚ VAŠE DETI NAJČASTEJŠIE NA CESTE DO ŠKOLY?

AKO BY STE CHCELI ABY VAŠE DIEŤA CHODILO DO ŠKOLY?

Je veľmi pozitívne, že už v súčasnosti **50% detí** do školy dochádza aktívnou formou dopravy (pešo, na bicykli, na kolobežke). Je však nutné poznamenať, že dotazníkový prieskum prebiehal koncom júna, kedy je počasie na to najvhodnejšie. Zvyšných 50% však dochádza autom. Keď sme sa však spýtali na to, ako by rodičia chceli aby ich deti dochádzali do školy auto vybralo len 6% rodičov. Najviac rodičov bolo naklonených tomu, aby ich deti do školy dochádzali na bicykli.

Pri výbere dopravného prostriedku ľudia vo všeobecnosti volia **cestu najväčšieho pohodlia** a zvolia si možnosť, pre ktorú sú vytvorené najlepšie podmienky. Ak teda chceme aby si deti a ich rodičia zvolili aktívne formy dochádzania do školy je potrebné tomu prispôsobiť infraštruktúru. Čím bezpečnejšie sú ulice pre peších a cyklistov, tým skôr rodičia pustia po nich svoje deti samé.

🔑 *Kľúčové zistenia:*

50 % detí v súčasnosti dochádza autom, ale len 6 % rodičov by tento spôsob preferovalo.

Rodičia by uprednostnili aktívnu mobilitu – 34 % by chcelo dochádzanie na bicykli, 30 % pešo a 20 % na kolobežke.

Rodičia podporujú myšlienku pešibusu (7 %) – čo naznačuje, že organizovaná skupinová chôdza by mohla byť efektívnym riešením.

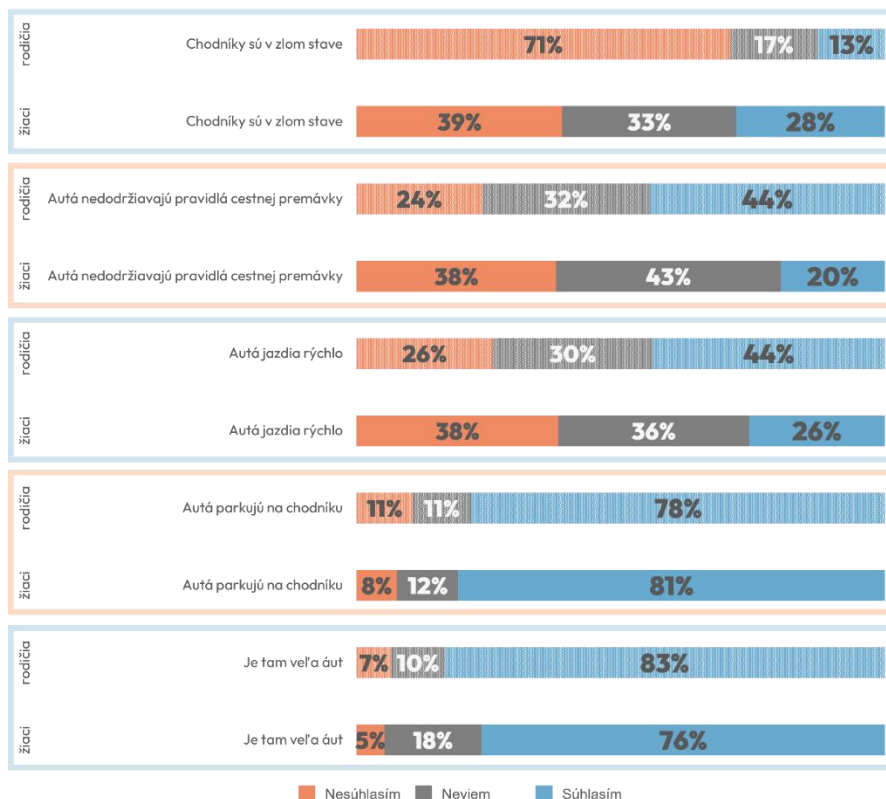
Deti na prechode, rodičia za volantom

Deti a rodičov sme sa pýtali na ich vnímanie okolia školy. Výsledky ukazujú, že rodičia aj deti si uvedomujú **problémy s dopravnou situáciou** v okolí školy, ale ich pohľad na konkrétne problémy sa v niektorých aspektoch líši.

Až 71 % rodičov uvádza, že chodníky nie sú v zlom stave, zatiaľ čo rovnaký názor má len 39 % detí. Tento rozdiel naznačuje, že **rodičia** vnímajú infraštruktúru **menej kriticky** alebo si zhoršený stav chodníkov menej uvedomujú.

Výrazný rozdiel sa ukázal aj pri otázke rýchlosti áut – 44 % rodičov uvádza, že autá jazdia rýchlo, zatiaľ čo rovnaký názor má len 26 % detí.

Rodičia aj deti sa však zhodujú v tom, že **parkovanie na chodníku je problémom** – až 78 % rodičov a 81 % detí súhlasí s tým, že autá často blokujú chodníky, čo výrazne **obmedzuje bezpečnosť chodcov**. Zaujímavým zistením je, že väčšina rodičov (83 %) aj detí (76 %) si myslí, že v okolí školy je **príliš veľa áut** – čo naznačuje, že preťaženie dopravy je všeobecne vnímané ako hlavný problém, ktorý by mohol motivovať k zmene spôsobov dochádzania.

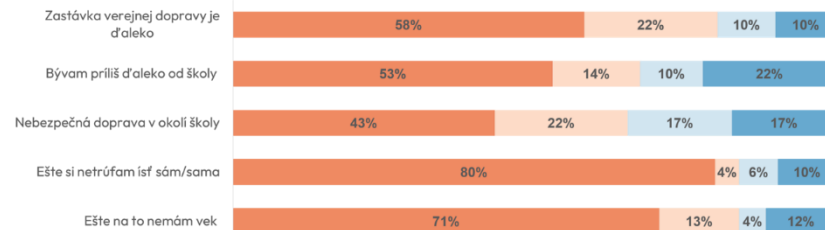
Deti vo viacerých otázkach nesúhlasia, čo vysvetľuje, prečo je aktívne dochádzanie do školy stále problémom. 58 % detí nesúhlasí s tým, že zastávka verejnej dopravy je ďaleko, rovnako ako 53 % odmieta, že ich bydlisko je príliš vzdialené od školy. To naznačuje, že samotná **vzdialenosť nie je hlavnou bariérou** – problémom je skôr bezpečnosť a pohodlie pri dochádzaní.

Je úplne zreteľné, že deti si veria viac ako im veria rodičia. Za prekážku nepokladajú takmer nič. Najväčší problém pre nich predstavuje **vzdialenosť** bydliska od školy (32%) a nebezpečná dopravu v jej okolí (34%).

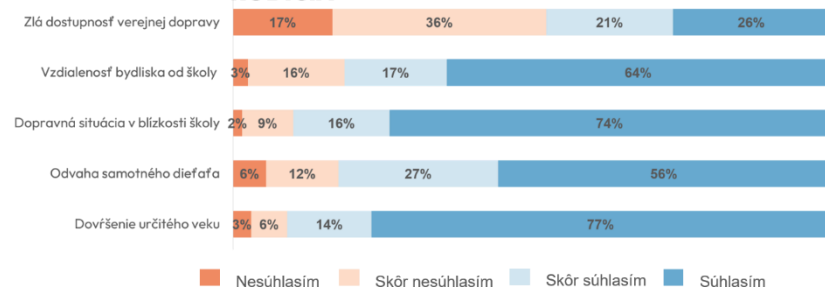
Naopak rodičia vnímajú omnoho viac problémov. Až 90% rodičov označilo, že práve **dopravná situácia** ovplyvňuje ich rozhodovanie či pustia dieťa do školy samé. Ďalším z výrazných aspektov je **dovršenie určitého veku** dieťaťa. To za dôležité pokladá 91% rodičov.

PREKÁŽKY DETÍ A RODIČOV PRI AKTÍVNOM DOCHÁDZANÍ DO ŠKOLY

DETI

RODIČIA

🔑 Klúčové zistenia:

Dopravné preťaženie v okolí školy je vnímané ako hlavný problém – potvrdzuje to až 83 % rodičov a 76 % detí.

Vek ako rozhodujúci faktor – 91 % rodičov považuje dosiahnutie určitého veku za podmienku samostatného dochádzania.

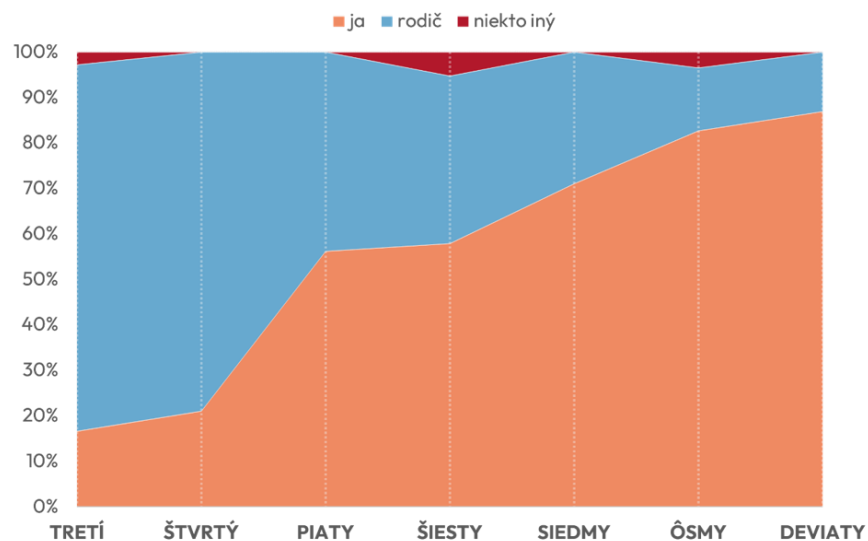
Deti sa cítia oveľa sebavedomejšie, než im dôverujú rodičia – len 32 % detí vníma vzdialenosť ako problém a 34 % považuje dopravu za nebezpečnú.

Rodičia vedia najlepšie... Ale čo na to deti?

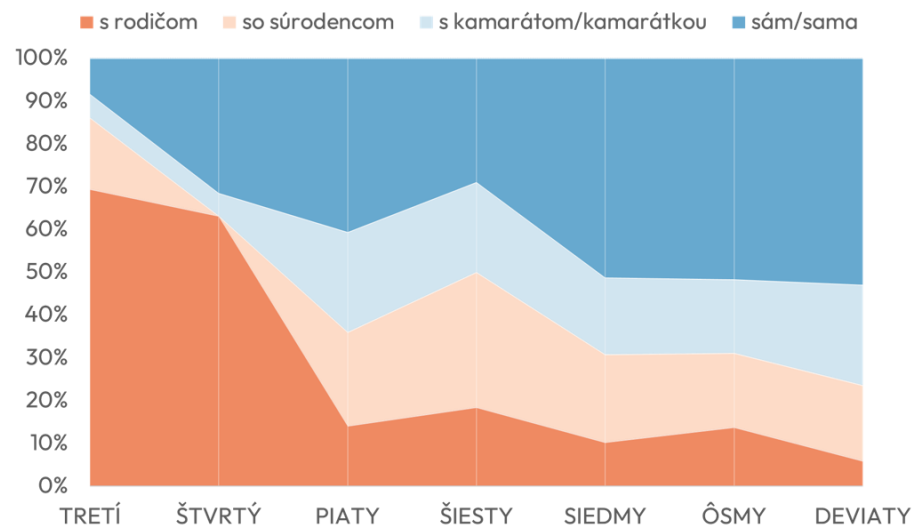
Deti sme sa pýtali či o tom ako pôjdu do školy rozhodujú oni samé. Najväčší skok tu vidíme medzi štvrtým a piatym ročníkom, teda prechodom dieťaťa na druhý stupeň. Kým tretiaci a štvrtáci si vybrať **takmer nemôžu** ôsmaci a deviataci už o ceste **rozhodujú viac menej sami**.

Vidíme, že keď sa už deti môžu viac rozhodovať samé (piaty ročník) málokedy si **zvolia cestu s rodičom** (14%). Na druhom stupni už percento detí chodiacich v sprievode rodičov nepresiahne 20%.

KTO ROZHODUJE O TOM AKO CHODÍŠ DO ŠKOLY?

DO ŠKOLY CHODÍM NAJČASTEJŠIE:

Tieto dáta ukazujú, že s pribúdajúcim vekom deti prirodzene prechádzajú k **väčšej nezávislosti pri dochádzaní**. Kým u mladších detí je preto potrebné zamerať sa na bezpečnosť a sprevádzanie, u starších detí má zmysel motivovať ich k aktívnej mobilite a samostatnosti.

🔑 Kľúčové zistenia:

Na druhom stupni počet detí chodiacich s rodičom nepresahuje 20 %.

Deti si so stúpajúcim vekom prirodzene volia nezávislosť – čo vytvára priestor na cieľavedomú podporu aktívnej a bezpečnej mobility.

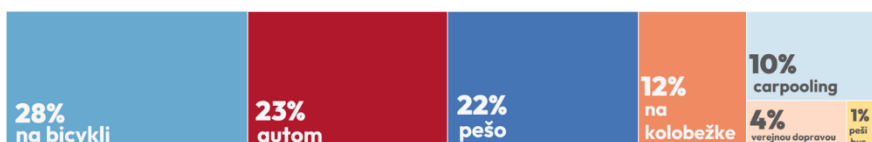
U mladších detí je potrebné zamerať sa najmä na sprievod a bezpečnosť – u starších na samostatnosť a motiváciu.

Bicykel v srdci, auto v realite

AKÝ SPÔSOB DOPRAVY POUŽÍVAŠ NAJČASTEJŠIE NA CESTE DO ŠKOLY?

AKO BY SI NAJRADŠEJ CHCEL/CHCELA CHODIŤ DO ŠKOLY?

Aktuálne najčastejším spôsobom dopravy je **chôdza (35 %)**, nasleduje **auto (29 %)** a **bicykel (26 %)**. Len 8 % detí dochádza na kolobežke a iba 2 % využíva verejnú dopravu, čo naznačuje nízku dostupnosť a využiteľnosť verejných dopravných prostriedkov.

Keď sme sa detí pýtali, ako by si priali dochádzať, až 28 % z nich by si zvolilo bicykel – čo je mierny nárast oproti súčasnému stavu. Zaujímavé je, že podiel detí, ktoré by **chceli chodiť autom**, **klesol** na 23 % – čo naznačuje, že deti by preferovali aktívnejšie formy dopravy, ak by mali na výber bezpečnejšie podmienky. 22 % detí by si prialo chodiť pešo, pričom záujem o kolobežku stúpol na 12 %.

Zaujímavým zistením je aj rastúci záujem o carpooling – až 10 % detí by si prialo dochádzať do školy formou zdieľanej dopravy, čo naznačuje, že deti **vnímajú potenciál zdieľanej dopravy** ako efektívny spôsob, ako znížiť počet áut pred školou.

🔑 Kľúčové zistenia:

35 % detí chodí do školy pešo, ale až 28 % by radšej volilo bicykel – priestor na zvýšenie podielu cyklistiky je veľký.

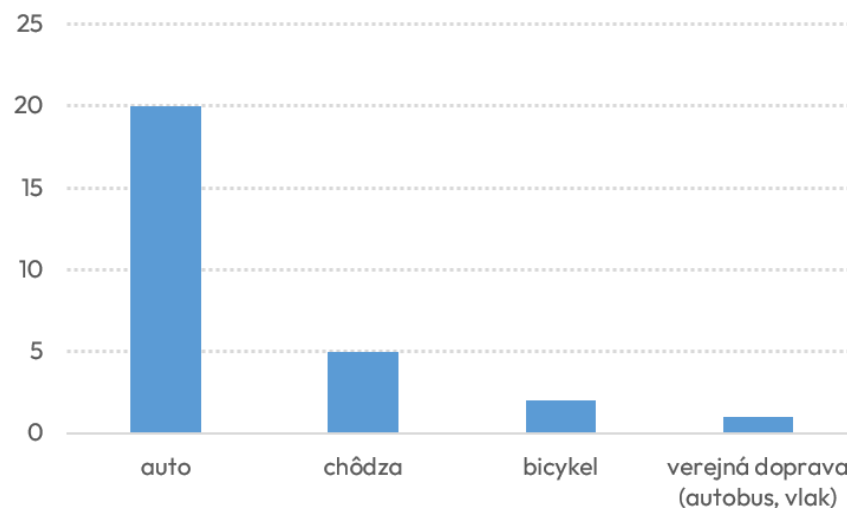
29 % detí využíva auto, ale len 23 % by ho uprednostnilo – deti teda preferujú aktívne spôsoby dopravy, ak majú možnosť voľby.

10 % detí by preferovalo carpooling – záujem o zdieľanú dopravu naznačuje možnosť znížiť počet áut pred školou.

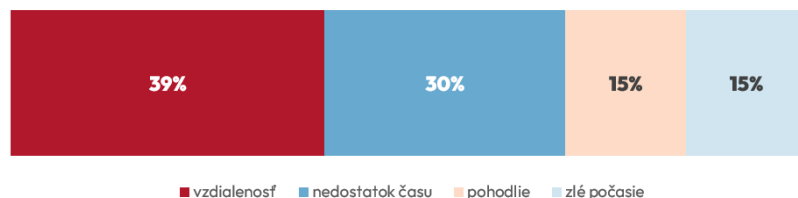
Auto ako prvá voľba

Väčšina zamestnancov na ceste do práce **preferuje auto** – až 20 zamestnancov z celkového počtu uviedlo, že jazdia autom. Na druhom mieste je chôdza, ktorú využíva 5 zamestnancov, zatiaľ čo bicykel a verejná doprava (autobus, vlak) sú na chvoste – využívajú ich len po 2 zamestnanci.

AKÝ SPÔSOB DOPRAVY POUŽÍVATE NAJČASTEJŠIE NA CESTE DO PRÁCE?

AK JAZDÍTE DO PRÁCE AUTOM, AKÉ SÚ HLAVNÉ DÔVODY PREČO VOLÍTE K PREPRAVE TENTO DOPRAVNÝ PROSTRIEDOK?

Zamestnanci, ktorí volia auto ako hlavný dopravný prostriedok, uviedli ako hlavné dôvody **vzdialenosť (39%)** – čo naznačuje, že bývajú príliš ďaleko na to, aby dochádzali pešo alebo na bicykli. 30 % zamestnancov si vyberá auto kvôli nedostatku času – naznačuje to, že **časová efektivita** je kľúčovým faktorom pri výbere dopravy. 15 % uprednostňuje auto kvôli pohodliu a ďalších 15 % kvôli zlému počasiu – čo znamená, že komfort a ochrana pred nepriaznivými podmienkami taktiež zohrávajú pri rozhodovaní významnú úlohu.

Výsledky sčítania dopravy

Na základe ranného sčítania dopravy pred školou dňa 29.11.2024 vznikol **komplexný obraz** o tom, ako deti dochádzajú do školy a aké sprievodné javy sa s tým spájajú. Sčítanie prebiehalo na **dvoch miestach**: pred hlavnou budovou ZŠ na Školskej ulici a pred alokovaným pracoviskom v budove Kultúrneho domu na Hlavnej ulici. Zber sa uskutočnil v dvoch časových pásmach (6:55 – 7:30 a 7:30 – 8:00) a zaznamenávali sa nielen **počty** vozidiel a prichádzajúcich detí, ale aj ich **spôsob dopravy** – pešo, na bicykli, kolobežke, autom či na korčuliach. Počas tohto rána vonku najskôr pršalo, okolo 7:30 dážď prestal.

Najväčší dopravný **nápor** nastáva **medzi 7:30 a 8:00**, kedy prichádza detí. Spolu bolo počas rána zaznamenaných **415 detí**, z toho **viac ako polovica prišla autom**. Pred hlavnou budovou školy (určenej najmä pre starších

žiakov) prišlo autom **179 detí**, pred Dom kultúry (kde sa vyučujú mladšie ročníky) dokonca **236 detí**. Naopak, pešo prišlo len **122 detí**, čo predstavuje približne 30 % z celkového počtu. Na bicykli dorazilo 44 detí, na kolobežke 25 a jedno dieťa prišlo na korčuliach.

Pozorovanie zároveň odhalilo viacero rizikových dopravných návykov zo strany rodičov. Častým javom bolo **zastavovanie áut na nevhodných miestach** – priamo na priechode pre chodcov, vo vyhradenom cyklopruhu, alebo pred vstupom pre peších do areálu školy, čím dochádzalo k **blokovaniu pohybu** ostatných detí. Rodičia často nechávali auto stáť aj niekoľko minút **s motorom na voľnobehu**, čo prispievalo k znečisteniu ovzdušia – najmä z diesellových vozidiel. Ďalšou opakovanou situáciou bolo vyberanie školskej tašky z kufra auta, ktoré spôsobovalo zdržania. V niekoľkých prípadoch rodičia **cúvali z parkovacieho miesta** v čase najvyššej frekvencie prichádzajúcich detí, čo zvyšovalo riziko nehody.

Zaujímavý postreh sa týkal aj zdravotnej stránky. Rodičia upozornili, že **školské tašky detí**, najmä mladších ročníkov, sú často **príliš ťažké** – napríklad taška štvrtáka vážila takmer **8 kg**.

Záverom možno konštatovať, že vysoký podiel automobilovej dopravy, sústredený do krátkeho časového úseku, spôsobuje **výrazné dopravné preťaženie**, bezpečnostné riziká a zhoršenie kvality ovzdušia v okolí školy. Zároveň nízky podiel detí dochádzajúcich pešo alebo na bicykli poukazuje na nevyužitý potenciál aktívnej mobility, ktorý by sa mohol rozvinúť zlepšením infraštruktúry a dopravnej organizácie v okolí školy. Tieto zistenia potvrdzujú potrebu zavedenia konkrétnych opatrení ako sú drop-off zóny, sprísnenie parkovacieho režimu, ranný dohľad na priechodoch pre chodcov, ako aj strategické prepojenie obecných častí bezpečnými trasami.

Ciele školského plánu mobility

Zvýšiť podiel aktívnej mobility (chôdza, bicykel) o 20 % do 2 rokov

Cieľom je motivovať viac detí a rodičov k aktívnemu dochádzaniu prostredníctvom zlepšenia infraštruktúry a zavedenia podporných opatrení.

Znížiť podiel detí dochádzajúcich autom o 15 % do 2 rokov

Znížením počtu áut v okolí školy prispejeme k zlepšeniu kvality ovzdušia, zvýšeniu bezpečnosti a ku zníženiu dopravných zápch.

Vybudovať bezpečné priechody pre chodcov a cyklotrasy do 1 roka

Zlepšenie dopravnej infraštruktúry odstráni hlavné bariéry v aktívnom dochádzaní žiakov a pedagógov do ZŠ Rovinka a zvýši bezpečnosť .

Zaviesť systém "Kiss & Ride" na bezpečné vystupovanie detí z áut do 1 roka

Rodičia budú mať možnosť vyložiť deti na bezpečnom mieste bez blokovania dopravy.

Organizovať osvetové kampane a "Týždeň aktívnej mobility" každý školský rok

Cieľom je zvýšiť povedomie o výhodách aktívneho dochádzania a motivovať žiakov k zmene svojich každodenných návykov.

Spustiť monitorovací systém pre hodnotenie úspešnosti opatrení

Škola bude pravidelne sledovať podiel spôsobov dopravy do školy, počet incidentov a spokojnosť rodičov.

Návrhy opatrení

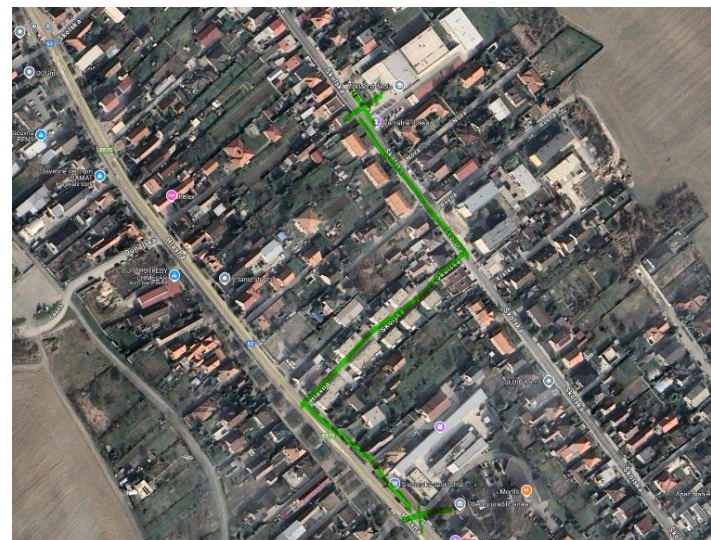
Dopravné a infraštruktúrne opatrenia

Bezpečná a dobre prepojená drop-off zóna

Keďže ZŠ má alokované pracovisko pre žiakov prvého a druhého ročníka v budove Kultúrneho domu na hlavnom ťahu, budovu na Školskej ulici navštevujú prevažne žiaci druhého stupňa. Na základe tohto faktu a dostupných údajov o podiele žiakov z vyšších ročníkov, ktorí dochádzajú autom, môžeme usudzovať, že väčšina detí sa už v súčasnosti dopravuje do školy samostatne alebo iným spôsobom než autom. To nám zároveň umožňuje navrhnúť opatrenia, ktoré budú predpokladať vyššiu mieru samostatnosti týchto detí – teda rodičia nebudú musieť deti dovážať priamo ku dverám školy, čím sa eliminuje potreba vytvárať nové parkovacie miesta v jej blízkosti.

Navrhujeme zriadiť drop-off zónu na hlavnom ťahu určenú pre autá, ktoré privádzajú žiakov druhého stupňa. Táto zóna by bola prístupná pre peších cez súkromnú ulicu (Hlavná, Školská – vid' Obrázok 2), ktorá je v súčasnosti uzavretá bránou. Na jej otvorenie bude potrebné získať súhlas majiteľov, čo môže byť náročný proces, no úspešná realizácia by výrazne zlepšila dopravnú situáciu a bezpečnosť v okolí školy, čo by malo pozitívny dopad na stovky detí a rodičov.

Pri rokovaní s majiteľmi by bolo vhodné poukázať na to, že ak deti z auta vystúpia priamo pred školou, dochádza k zbytočnému pohybu áut – auto musí prejsť okolo ich pozemku až trikrát (po Hlavnej, po Školskej a opäť po Hlavnej). **Ak by deti vystúpili v drop-off zóne, auto by prešlo okolo ich domov len raz**, čo by znížilo nielen hustotu dopravy, ale aj úroveň znečistenia ovzdušia a hluk v tejto oblasti. Ako podporný argument by bolo možné uskutočniť meranie kvality ovzdušia počas víkendov a v pracovných dňoch a poukázať na rozdiely v znečistení ovzdušia spôsobeného dopravou.

Obrázok 2 Vyznačenie trasy od drop-offu

Prehľadný priestor pred školou

Je nevyhnutné zaviesť pred školou niekoľko opatrení, ktoré zlepšia prehľadnosť rannej dopravnej situácie a znížia riziko nebezpečných situácií. Navrhujeme zakázať alebo znemožniť státie na tomto kritickom úseku (Obrázok 3), kde dochádza k stretu chodcov a áut, z ktorých vystupujú deti.

Tento problém je možné efektívne vyriešiť nainštalovaním kvetináča, cyklostojana, stĺpikov alebo aspoň jasným dopravným značením. Z dostupného videa je zrejmé, že na tomto mieste dochádza k nebezpečnému kríženiu pohybu chodcov a áut, čo vytvára rizikové situácie najmä počas rannej špičky. Zavedenie týchto opatrení by výrazne zlepšilo plynulosť dopravy a bezpečnosť detí pri príchode do školy.

Obrázok 3 Vyznačenie časti chodníka, kde je potrebné zahradňovacie opatrenie

Alternatíva pre státie na chodníku a cyklochodníku priamo pred školou

Navrhujeme vytvoriť pred školou vyhradené miesto na krátkodobé vysádzanie detí z áut (drop-off zónu), ktoré bude navrhnuté tak, aby zabezpečilo plynulosť premávky a neohrozovalo deti prichádzajúce pešo. Dôležité je, aby sa zóna využívala výhradne na rýchle zastavenie – vodič by nemal vystupovať z auta, dieťa by malo mať pri sebe pripravenú školskú tašku a po zastavení vystúpiť priamo na chodník. Vodič následne bez zdržania opustí zónu.

Z tohto dôvodu neodporúčame využívať kolmé parkovacie miesta priamo pred vchodom do školy na ranné vysádzanie detí. Tento problém je možné vyriešiť kombináciou dopravného značenia a informovaním rodičov o alternatívnych možnostiach vystupovania. Ako vhodné riešenie navrhujeme vyznačiť na pravej strane komunikácie cikcak čiaru, ktorá jasne určí priestor na krátkodobé zastavenie.

Je nevyhnutné, aby bola táto zóna navrhnutá v spolupráci s dopravným inžinierom tak, aby rešpektovala dopravné normy a predpisy. Presné umiestnenie bude závisieť od šírky komunikácie, no predpokladáme, že do jednosmernej ulice by sa mala táto zóna bez problémov zmestiť, bez toho, aby autá museli zasahovať do chodníka.

Na zvyšnej časti komunikácie odporúčame vyznačiť žltou čiarou zákaz zastavenia a zároveň vytvoriť priechod pre chodcov v mieste, kde deti prechádzajú z drop-off zóny smerom do areálu školy. Pred priechodom je dôležité riadne označiť zónu so zákazom zastavenia, aby sa zabránilo blokovaniu výhľadu a zvýšila sa bezpečnosť detí pri prechádzaní cez cestu.

Obrázok 4 Priebežný chodník (Nanaimo)(zdroj: Roy Symons)

Priebežný chodník

Odporúčame pokračovať v budovaní bezpečnej a komfortnej infraštruktúry pre peších a cyklistov, ktorá podporí aktívnu mobilitu a zvýši bezpečnosť v okolí školy. Dôležité je rozširovanie siete cyklochodníkov a upokojuvanie

dopravy v rezidenčných zónach, aby sa vytvorilo bezpečné a príjemné prostredie pre chodcov aj cyklistov.

Zároveň odporúčame prispôbiť vstupy do ulíc z Hlavnej ulice na model priebežných chodníkov (**Error! Reference source not found.**) – vodiči by tak boli nútení spomaliť a automaticky by vnímali zmenu preferencie z automobilovej na pešiu zónu. Inšpiráciou môže byť efektívne riešenie spomalenia dopravy v Trnave na križovatke Murgašova – Špačinská (Obrázok 5). Tento typ úpravy zabezpečí, že vodiči budú musieť dávať väčší pozor na pohyb chodcov a cyklistov v rezidenčných oblastiach, čo prispeje k vyššej bezpečnosti a zníženiu počtu rizikových situácií.

Obrázok 5 Križovatka Murgašova a Špačinská (Trnava)

Bezpečnejšie priechody vďaka asistentom

Navrhujeme zaviesť opatrenie, ktoré by spočívalo v rannom dohľade dobrovoľníkov na frekventovaných priechodoch pre chodcov v blízkosti

školy. Do tejto aktivity by sa mohli zapojiť dôchodcovia, aktívni rodičia alebo pracovníci obce, ktorí by počas rannej špičky (napr. medzi 7:30 a 8:00) dohliadali na bezpečné prechádzanie detí cez priechody pre chodcov.

Obrázok 6 Bezpečnejšie priechody vďaka asistentom mestskej polície (zdroj: mesto Trnava)

Aj keď sú niektoré priechody vybavené svetelne riadenými semaformi, skúsenosti ukazujú, že vodiči nie vždy rešpektujú pravidlá – zastavujú neskoro, prechádzajú na oranžovú, prípadne ignorujú pohyb detí v blízkosti cesty. Už len samotná prítomnosť viditeľnej osoby v reflexnej veste má často preventívny účinok: vodiči sú opatrnejší, spomaľujú a lepšie vnímajú okolie.

Takýto "ľudský semafor" môže fungovať ako nenáročný, ale účinný riešenie, ktoré zvýši pocit bezpečia detí aj rodičov a zároveň prispeje k vytváraniu pozitívnych vzťahov v komunite. Je možné ho realizovať dobrovoľnícky alebo ako projekt obce v spolupráci so školou, napríklad v podobe striedajúceho sa harmonogramu medzi viacerými zapojenými osobami.

V niektorých mestách sa tento model osvedčil aj ako súčasť širšej kampane na podporu aktívneho dochádzania, a môže byť prvým krokom k budovaniu dôvery detí a rodičov pri samostatnej ceste do školy.

Osvetové a výchovné opatrenia

Vzdelávacie aktivity pre žiakov

Vzdelávanie detí o bezpečnom a udržateľnom spôsobe dopravy je základom pre dlhodobú podporu aktívnej mobility. Navrhujeme zaviesť pravidelné dopravno-výchovné aktivity v spolupráci s mestskou políciou alebo odborníkmi z praxe (napr.: Červený kríž, Ústredný automotoklub Slovenská republika).

Deti by sa mali naučiť nielen základné pravidlá cestnej premávky, ale aj praktické zručnosti – napríklad bezpečné prechádzanie cez priechod, či bezpečnú jazdu na bicykli. Dôležité je tiež vysvetliť im vplyv dopravy na životné prostredie a zdravie, aby si uvedomili širší význam svojho každodenného dochádzania.

Súčasťou aktivít môžu byť aj súťaže, plagáty, diskusie či tematické dni, ktoré prepoja zábavnú formu s dôležitým posolstvom. Tieto aktivity by mali byť súčasťou školského života každý rok a podporovať u detí samostatnosť, zodpovednosť a pozitívny vzťah k pohybu.

Týždeň pešej chôdze / Dni bez auta

Tematické kampane ako Týždeň pešej chôdze či Deň bez áut sú účinným spôsobom, ako motivovať žiakov k aktívnemu dochádzaniu. Môžu prebiehať samostatne alebo v rámci Európskeho týždňa mobility, ktorý sa koná každoročne v septembri.

Škola má s touto aktivitou už pozitívnu skúsenosť – žiaci dochádzali pešo, na bicykli či kolobežke a triedy si viedli evidenciu, ktorá mohla slúžiť ako základ pre súťaž či odmeny.

Súčasťou akcie môže byť aj ranné vítanie žiakov, „pešie bingo“, tvorba plagátov alebo diskusie na tému dopravy a ekológie. Okrem podpory

pohybu takto kampaň posilňuje environmentálne povedomie, bezpečnosť a komunitného ducha.

Pravidelné opakovanie tejto aktivity pomáha dlhodobo formovať pozitívny vzťah detí k pohybu a zdravému spôsobu života.

Pešie bingo

Je to jednoduchá a hravá aktivita, ktorá má za cieľ spestriť deťom každodenné dochádzanie do školy pešo (alebo na bicykli či kolobežke) a zároveň ich motivovať, aby si všímali svoje okolie a vnímali cestu aktívnejšie.

Každý žiak dostane hracu kartu – bingo tabuľku s úlohami alebo objektmi, ktoré má počas týždňa zaznamenať alebo splniť. Príklady políčok môžu byť:

„Zdravím suseda“ „Prejdem cez priechod správne“ „Uvidím mačku“ „Prinesiem odpadok do koša“ „Idem do školy bez auta 3 dni po sebe“

Cieľom je vyplniť čo najviac políčok – buď vodorovne, zvisle alebo celé bingo. Na konci týždňa môžu byť žiaci symbolicky odmenení (napr. diplomom, nálepkou alebo malou vecnou cenou).

Táto aktivita nielenže podporuje pohyb a pozornosť, ale zároveň posilňuje sebavedomie, samostatnosť a schopnosť detí vnímať prostredie, v ktorom žijú. Dá sa ľahko prispôbiť rôznym vekovým skupinám a opakovane využívať pri viacerých kampaniach počas školského roka.

Informačné kampane pre rodičov

Rodičia zohrávajú zásadnú úlohu pri tom, ako ich deti dochádzajú do školy. Často sú to práve oni, kto rozhoduje o tom, či dieťa pôjde pešo, na bicykli alebo bude vozené autom. Preto je dôležité venovať pozornosť aj informovaniu a zapájaniu rodičov, aby rozumeli dôvodom navrhovaných opatrení a mohli ich aktívne podporiť.

Navrhujeme realizovať ciele informácie kampane, ktoré budú rodičom jasne a zrozumiteľne komunikovať výhody aktívnej mobility, riziká nadmernej dopravy pred školou a možnosti, ako môžu prispieť k bezpečnosti a zdraviu svojich detí.

Dôležité je tiež vysvetliť rodičom význam drop-off zóny, pravidiel jej používania a prečo je nevhodné zastavovať pred vchodom do školy. Môžeme tak predísť neželanému správaniu (napr. státie na chodníkoch, nebezpečné otáčanie) a výrazne tým zvýšiť bezpečnosť detí pred vstupom do školského areálu.

Osvedčenou praxou je komunikovať v pozitívnom, motivačnom tóne, ukazovať výhody (viac pohybu, menej stresu, zdravšie deti), prípadne pracovať aj s príkladmi z praxe či skúsenosťami iných škôl.

Takáto kampaň posilňuje spoluprácu medzi školou, obcou a rodičmi a pomáha vytvárať spoločné povedomie o tom, že bezpečná cesta do školy je zodpovednosťou nás všetkých.

Zapojenie komunity a rodičov

Zmena dopravných návykov si vyžaduje nielen osvetu, ale aj aktívnu účasť komunity. Preto navrhujeme vytvoriť pri škole priestor pre zapojenie rodičov, starých rodičov a miestnych obyvateľov, ktorí môžu prispieť svojím časom, skúsenosťami alebo podporou.

Môže ísť napríklad o dobrovoľníkov na ranný dohľad pri priechodoch, pomoc pri organizácii kampaní (napr. Týždeň pešej chôdze) alebo o rodičov, ktorí sa stanú ambasádormi aktívnej mobility – komunikujú výhody s ostatnými rodičmi a pomáhajú vytvárať pozitívnu kultúru dochádzania.

Dôležité je tiež zapojiť rodičov do diskusií – či už cez dotazníky, rodičovské združenia alebo spoločné plánovanie zmien v okolí školy. Zapojením komunity sa zvyšuje dôvera v opatrenia a vytvára sa pocit spoluzodpovednosti za bezpečie detí.

Spolupráca s obcou a médiami

Úspešná realizácia školského plánu mobility si vyžaduje nielen podporu zo strany školy a rodičov, ale aj aktívnu spoluprácu so samosprávou a efektívnu komunikáciu smerom k verejnosti.

Obec zohráva kľúčovú úlohu pri realizácii dopravných opatrení, ako sú úpravy ciest, inštalácia značenia, regulácia rýchlosti či zmeny dopravného režimu. Zároveň môže výrazne pomôcť aj pri osvetových aktivitách – napríklad poskytovaním priestorov, tlačou materiálov alebo zabezpečením odborných konzultácií (napr. s dopravným inžinierom).

Dôležité je tiež aktívne zapojiť miestne médiá – obecné noviny, rozhlas, webovú stránku alebo sociálne siete – ktoré môžu informovať o prebiehajúcich aktivitách, pozitívnych zmenách a výsledkoch plánu mobility. To nielen zvyšuje povedomie verejnosti, ale pomáha aj budovať spoločenskú podporu pre prijaté opatrenia.

Škola môže pripraviť krátke reportáže, rozhovory s deťmi, fotogalérie z kampaní, prípadne zverejniť dáta z prieskumov v zrozumiteľnej vizuálnej forme. To ukazuje, že škola a komunita aktívne riešia bezpečnosť a zdravie žiakov a dokáže motivovať aj ostatné inštitúcie k podobnému prístupu.

Táto spolupráca je kľúčová aj pri zabezpečení dlhodobej udržateľnosti plánu – obec by sa mala stať partnerom, ktorý školu v jej iniciatívach podporuje nielen organizačne, ale aj finančne a strategicky.